

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarni sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za $\frac{1}{2}$ leta 1 gl. 80 kr., za $\frac{1}{4}$ leta 90 kr., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dan poprej

Tečaj LII.

V Ljubljani, 6. oktobra 1899

List 40.

Tarbula.

Pripovedna pesem. Speval Janez Bilc.

V.

Devica veri zvesta.

(Dalje.)

Tarbula:

Naj prosto ti odgovorim!
Malike sem pustila davno,
Objela Krista vero slavno,
Rešenja znamenje častim.

Vedež:

Beseda tvoja modra ni,
Križ smrti znak je, ne rešenja;
Na njem končal je tek življenja,
Na njem vaš Bog prelil je kri.

Tarbula:

Res slavno križ je znamenje,
Na njem je zmagal naš Mesija
Pekel in smrt; in hudobija
Izbrisana na lesu je.

Častil ga bode človek vsak,
Povsod ga skorej že slavijo;
Na tleh maliki že ležijo,
Ker solncu vmika se oblak.

Vedež:

To kletev večnih je bogov;
Besede te kristjane zlobne
Ošabne so in so hudobne,
In vredne ječe so okov.

Pravičen ti sodnik sem jaz,
Nekrivo rad bi oslobodil;
Hudobnico je že obsodil
Svedokov neštevilnih glas.

Tarbula:

Verige žulijo telo,
Beseda moja ni jetnica;
Slobodna bodi govorica,
Da sodba res pravična bo.

Da sem kristjanka, ne tajim;
V ti veri hotla sem živeti,
Za njo pripravna sem umreti,
In smrti, muk se ne bojim.

To bodi Ti dovolj, sodnik!
Kaj brani Tebi me vmoriti?
Če hočeš kri krščansko piti,
Ne dolži zlobe me, krvnik!

Bogov lažnjivih ne častim,
Ne vrnem se več v vero Vašo;
Trpljenja hočem piti čašo,
Da venec v raju si dobim.

Žalila mar Ga z grehom bi,
Katerega goreče ljubim?
Saj ga na vekomaj izgubim,
Da strupa dajam carinji.

Iskreno ljubim Jezusa,
In smrt me bode ž Njim združila;
Naj z grehom bi Ga razžalila,
Greh vzame mi na veke Ga.

Kako s satanom v zvezi strup
Bi mili carinji mešala?
Saj to ni manj, ko da izdala
Bi Jezusa — in sreče up!

Ohrani Bog nam carinjo!
Živi naj zdrava in vesela,
Naj srečna bo po nji dežela,
Zato kristjani molimo. —

Vedež:

Kar govoriš, je res lepo,
Ostudno pa, kar si storila;
Krivice nisi se omila:
Zato pregrehe nōsi zlo.

Če nisi kriva, kolni križ,
Tako se vrni v vero pravo,
Bogovom svetim vkloni glavo;
Slobodna boš, ko to storiš.

Tarbula:

Nespameten je govor tak.
Ker pravi Bog je Trojedini,
Slavi Ga vse v nebes višini,
Slavi naj tu Ga človek vsak.

Vedež:

Oj deva, trdovratna si,
Oholost muka bo mečila,
Pohlevno bode te storila,
Odprla dušne ti oči.

Ne bom govoril s tabo več:
V zaporu premišljuj devica,
Kje zmota je, kje je resnica,
Oholo kaznoval bo meč.

(Dalje prihodnjič.)

Govor o zlati maši

prečastitega prof. o. Ladislava Hrovata

v Novem Mestu

dne 24. septembra 1899.

„Hvali Gospoda moja duša in vse,
kar je v meni, njegovo sveto ime. Hvali
Gospoda moja duša in ne zabi njegovih
dobrot.“
Ps. 102, 1, 2.

Visokočastiti gospod zlatomašnik! Predragi poslušalci! Ginljiv prizor zrem v duhu l. 1845. tam v zeleni Štajerski v tihotnem samostanu nazareškem. Mladenič čvrst in zal, star komaj 20 let kleči pred Gospodom in moli goreče: „Sprejmi Gospod, mojo prostost, sprejmi moj spomin, um in voljo. Kar posedam je Tvoje, vrnem Ti vse in obljubim, da le Tebi živim. Daj mi milost, da Te ljubim in bogat sem dovolj.“ In Gospod sprejel je dar, sprejel mladeniča v svojo last ter oblekel v revno, resno obleko duhovnih sinov sv. Frančiška. Gospod ostal je ž njim ter ga dne 22. septembra 1849. povikšal v svojega mašnika. Iz mladeniča razvil se je kremenit in učen mož, delo njegovo v cerkvi in šoli bilo je neumorno, izredno plodovito, ker roka božja je bila ž njim: čuvala ga je vsepovsod in čuva danes čvrstega v visoki starosti.

Vprašam, kedo je bil oni mladenič? Kedo oni, toli učeni in neumorno delalni mož? Kedo je oni starček? To ste Vi, visokočastiti gospod

zlatomašnik, „Vi slava naša in radost.“ (I. Sol. 2, 20). Toda kaj pravim — svoje slave ne iščete — nočete. „Po milosti božji sem, kar sem.“ (I. Kor. 15, 10) zato le Njemu — Bogu slava in zahvala iz dna duše posebno danes: „Hvali Gospoda moja duša in ne zabi njegovih dobrot.“ In ko nas vabite v skupno zahvalo rekoč: „Hvalite Gospoda vsi, ki stojite v hiši Gospodovi“ (Ps. 133. 1.) dviga se v soglasnem akordu srčna zahvala k Bogu, „da milost božja v Vas ni bila prazna.“

Zares milost božja bila Vam je krepka opora v vsem delovanji, vzlasti pa je podpirala Vas kot učitelja in vzgojitelja — v dokaz, da cerkev Gospodova v svojih služabnikih I. najboljša je prave omike učiteljica; II. najboljša človeštva vzgojiteljica.

To naj je predmet današnjemu govoru, v zahvalo Bogu, da po našem slavlencu, vrlem učitelju in vzgojitelju, poveličal je Gospod svojo cerkev. Sv. Duh razsvetli nam razum in omeči voljo:

I.

Nedosežni vzor pravega učitelja, naš Gospod Jezus Kristus, prižgal je s svojim nebeškim naukom luč, po kateri spoznamo Boga, svoj zadnji namen in pot do njega. Svoj nauk izročil je svoji cerkvi, da nauk čuva, razširja povsod, da pomaga ljudem do sreče nadzemske, a tudi osrečuje ž njim v posvetnem življenji. In zares, kdorkoli čita zgodovino sv. cerkve, isto premišluje in sodi brez predsodkov, priznati mora, da sv. katoliška cerkev, jedina varuhinja in učiteljica Jezusovih naukov, osrečevala je človeštvo tudi začasno, gojila vse stroke človeških ved in umetnosti ter iste pospeševala ter v burnih dneh rešila pogina.

Ni li sveta cerkev staroklasiških umotvorov za časa ljudskega preseljevanja rešila med tihe samostanske zidove ter iste ohranila! Ni li v srednjem veku edina pečala se z vedo, kjer je vže v prvi dobi osnovala razne nižje in višje šole ter oskrbela Evropi najvišja gojišča ved in umetnosti — vseučilišča! Papežem srednjega veka gre vzlasti prva zasluga, da so obnovili klasiške študije in po vsem svetu raztresene ostanke starih klasikov nabrali v prvo, neprecenljivo zbirko, kakor tudi, da so prve umetnike vodili, podpirali in odlikovali.

In tudi danes objema sv. cerkev in goji vede in umetnosti z isto materino ljubeznijo. Ona ustanavlja akademije in vseučilišča (vseh vrst), katera zmagonosno tekmujejo z državnimi vseučilišči najnaprednejših narodov.

In kakor je sv. cerkev razširjala in razširja pravo omiko sploh, tako opazujemo v posamnih narodih, kako je uprav sv. cerkev po svojih služabnikih pomoglo jim do omike. Tudi naš slovenski narod okusil je nje blagodejno pomoč.

Kako blagohotno, stanovitno je ona podpirala v devetem stoletju sv. brata solunska in navzlic hudemu odporu, visoko povzdignila in počastila naš jezik, da čitala se je v njem sv. maša, da — visoko povzdignjen nad druge postal je latinskemu jeziku brat. Zares srečna in zlata doba našega slovstva, toda le žal, zelo kratka. Razdor domačih knezov in sovražni sosodje so isto pokopali.

Slovenski jezik se umakniti mora. — Slovenija zadremlje, zaspi — in le kot iskra pod pepelom živi s pomočjo sv. cerkve, in sicer v molitvenih knjigah in v slovenskih govorih v božjih svetiščih — dolgo, dolgo, več stoletij, dokler ne zakliče je iz spanja mašnik Gospodov, Valentin Vodnik.

Ona se predrami, vstaja in izdiha: Kedo kliče na dan? in mož za možem, približuje se jej. pomaga na noge: — a slabotno marljivo vzgaja in čvrsto vzgoji, med drugimi, mož molitve in zatajevanja, duhovni sin sv. Franciška, oni častitljivi starček tam pred altarjem, visokoučeni gospod zlatomašnik o. Ladislav Hrovat.

Kaj ne, visokoučeni gospod profesor, v povojih bila je slovenščina, ko ste l. 1854. zasedli stolico slovenskega jezika na slavni tukajšnji gimnaziji. Primernih knjig niste imeli, morali ste orati ledino. Znali ste si vrlo pomoči, ker zrlili ste v dno staroslovenščini. Kar je bilo vtrjeno v starem, bilo Vam je pravilo za novo. Stare oblike so Vam bile temelj za novo poslopje, katero ste tako marljivo gradili v svojih klasičnih razpravah, v raznih knjigah in listih slovenskih, posebno pa v šoli dolgih 36 let, kjer ste poučevali tako temeljito slovensko besedo ter iskreno vneli za-njo svoje učence.

In sedaj zrete plodovit sad svojega truda. Poslopje je dovršeno, zgradba je krasna; slovenščina je izobrazena in vživa pravice v javnem življenju, kjer deluje v vseh stanovih na stotine Vaših učencev vneto za vero, dom in cesarja.

Kaj ne, da vzradosti Vam srce na tem krasnem pogledu, duša pa dviga se kot na orlovih perutih v nebeške višave v srčni zahvali: „Hvali Gospoda moja duša in vse, kar je v meni, njegovo sveto ime. Hvali Gospoda moja duša in ne zabi njegovih dobrot“. (Ps. 102, 1, 2.)

II.

Predragi! Čast omiki, a vendar pravo veljavo podeli jej dobra vzgoja. V čem pa obstoji dobra vzgoja? V tem, da je človek npravno dober, sovraži hudo in ljubi dobro ter spolnjuje svojo krščansko in stanovsko dolžnost. Kedo naj človeka npravno dobro vzgoji? in kedo zamore npravno dobro vzgajati? Sv. katoliška cerkev, ker prav njo je najvikši vzor vzgojitelja, naš Gospod Jezus Krist, v to postavil ter jej izročil v vzgojo najboljša sredstva.

Močno sredstvo je božja beseda. „Prenovite se v duhu svojega uma“ (Ef. 4, 23) piše sv. apostelj Pavel. Ključ v dno duha pa je božja beseda, o kateri isti apostelj zatrjuje, da je na obojo stran nabrušen meč, ki sega do mozga in kosti. Božja beseda človeka prešine, vzdrami, vzbudi in vodi k Bogu.

Moč božje besede ste vrlo unemali Vi, visokočastiti gospod zlatomašnik. Z veseljem označevali ste jo v mnogih cerkvah, vzlasti Dolenjske, a tudi vzgajali ž njo slovensko mladino. Božja beseda bila Vam je zvezda vodnica tudi pri poučevanju svetnih predmetov. Priznam, z navdušenjem slavili ste slavna dela naših očetov, z zanimanjem čitali s svojimi učenci slavospeve trojanskih junakov, marljivo nabirali ž njimi cvetlice duševne po vrtu helenskem, temeljito razlagali umotvore klasikov grških, latinskih ter priporočali njihove vrline — toda z ognjem svetim, visokočastiti gospod zlatomašnik, opozarjali ste na luč življenja, na studente največih kreposti, na božjega Sina in besedo njegovo. S tem dajali ste svojim učencem najboljšo oporo za življenje, da bi se med svetom ne izgubili, marveč krepostni ostali in zvesto služili Bogu in domovini.

Božja beseda, predragi, človeka k Bogu pa le privabi, z Bogom ga združi zakrament sv. pokore. In prav tu kako marljivo je deloval in deluje v visoki starosti naš prezaslužni gospod zlatomašnik; še celo danes bil je pred 5. uro — zarana v spovednici. „Pridite k meni vsi, ki trpite in ste obteženi, jaz Vas bodem poživil,“ (Mat. 11. 28), vabi vže petdeset let uboge, bolne in trpeče duše k sebi. In nebroj starih in mladih, priprostih in učenih obsipa njegovo spovednico ter po mogočnih besedah „Ego te absolvo“ — „jaz te odvezujem“ bliža se vrsta srečnih k zakramentu ljubezni, kjer ljubi Jezus združi se ž njimi. In Vi, prečastitljivi zlatomašnik, ki „ste postali vse vsem, da bi zveličali vse“ (I. Kor. 9, 22) molili ste v svoji celici in pri sv. maši iskreno za stanovitnost

svojih duhovnih sinov in hčera, da bi vstrajali zvesti Jezusu do smrti.

O zares, zveličalna so dela, visokočastiti gospod zlatomašnik, katera ste izvrševali polustoletja. Veliko sadu, a tudi mnogo truda — od zore do mraka in še v noči malo počitka; o tem ve najbolje Vaša tihotna celica, v kateri ste prav zadnja leta spisali Mariji v čast kar štiri „Smarnice“ — doslej vse še v rokopisu.

Primerjam Vas rudokopu v daljni Braziliji, ki je po mnogih letih, v velikih težavah v potu obraza nakopal si veliko zlata, in sedaj bogato obložen vrača se na večer življenja v svoje domovje: primerjam Vas hrabremu vojskovodiju, ki je po dolgih in vročih bitkah priboril si slavnih zmag, a sedaj odlikovan in slavljen preživlja svoje stare dni.

Odlikovan in slavljen, povdarjam, ker: Vas odlikoval je v prvi vrsti ljubi Bog z bistrim in bogatim duhom ter čvrstim zdravjem, odlikoval Vas je, da danes v polni moči dušni in telesni obhajate redko slavnost zlate maše. Odlikoval Vas je presvitli cesar Fran Josip I. z zlatim križem s krono, a domovina slovenska proslavlja Vas kot svojega slovstvenega preroditelja in vrlega svojega sina z zlato beležko v svoji knjigi.

Visoko spoštuje in ljubi Vas čestita samostanska družina, nebroj prijateljev in čestilcev Vaših, vzlasti pa ljubijo Vas Vaši učenci, ki slavé Vas svojega učitelja in vzgojitelja s prokom radostno:

„Kateri so jih veliko učili v pravici, svetili se bodo kot zvezde na veke.“ (Danijel 12. 3).

O v resnici čarobna, prekrasna svetloba, katera obseva večer — na delih — tako bogatega in slavnega življenja. O naj večer življenja še dolgo, prav dolgo — do biserne maše in dalje Vam žari, a za njim nastopi Vam večno spomladanski, najkrasnejši dan v sv. nebesih. Srčno Vam to želimo vsi in v goreči molitvi prosimo Boga, da nas usliši, kakor tudi, da milostno vsprejme zahvalno daritev, po katerej hrepenite kot jelen po studenčnici v zahvalo ljubemu Bogu za vse Vam podeljene dobrote, pevajoč s pevcem kraljevim: „Hvali Gospoda moja duša in vse, kar je v meni, njegovo sveto ime. Hvali moja duša Gospoda in ne zabi njegovih dobrot.“ (Ps. 102, 1, 2). — Amen.

Dekan Iv. Lavrenčič.

Otrok in rožni venec.

Bilo je tedaj, ko so na Francozkem v Parizu divjali in grozovite reči počenjali brezbožni revoluci-

jonarji. Zaprli so v ječo in usmrtili vsakega, ki je bil zvest svoji veri in vladarski hiši.

Tudi stariši male, najstletne Julije Janau (reci „Žanó“) so bili odpeljani v ječo. Neki zlobnež jih je obdolžil, da so vneti katoličani, in to je bilo tačas zadosten vzrok, da so koga obsodili in usmrtili.

Julija se je bridko jokala; ostala je doma v hiši s staro postrežnico in v strahu in obupu pričakovala, kaj se boje zgojilo z očetom in materjo. V svojem smrtnem strahu je molila rožni venec ves dan, da bi se Marija, mogočna priprošnica, usmilila njenih nesrečnih starišev in jih rešila iz ječe. Rožni venec moliti so jo naučili dobri stariši, in še zadnji trenutek pri ločitvi jo je opomnila pobožna mati, da naj ne pozabi moliti te mogočne molitve. „Otrok,“ rekla ji je že preje dostikrat mati, „če bodeš kedaj v nevarnosti in nesreči, moli rožni venec, in gotovo te bode Marija uslišala.“

Pobožno dekletce je klečalo in goreče molilo k Mariji, kar stopi v sobo član revolucijske stranke. Surovi človek je hotel po hiši preiskovati, če je še kdo, da bi ga peljal k sodišču. Ko ga deklica zagleda, prestraši se zelo, a njen mili in nelolžni pogled omeči neusmiljenega moža, da jo prijazno vpraša:

„Kaj delaš tu?“

„Molim rožni venec za stariše.“

„Rožni venec?“

„Da, rožni venec, da bi se skazala njih nedolžnost.“

In pri teh besedah je deklica milo zajokala proseč z povzdignjenimi rokami pomoč za svoje stariše.

Marija je pomagala. Ta mož, ki je že toliko nedolžnih ljudi spravil pred sodišče, omečen je bil mahoma. Na lahko prime deklico za roko, pogladi jo po glavi ter jo mirno in prijazno vpraša: „In ti misliš, da kaj pomaga tvoja molitev?“

„O, da, da,“ mu odgovori, „zakaj mamica me je tako učila, in mamica ne laže.“

Surovi človek je bil do cela ginjen. Usmilil se mu je nedolžni in zapuščeni otrok.

„Torej misliš, dobri otrok, da so tvoji stariši nedolžni?“

„Gotovo, saj niso nikdar nič slabega storili.“

„Dobro, poskrbel bodem, da jih oprostimo.“

Deklici se obraz zjasni, in ne ve, kako bi se zahvalila možu za toliko prijaznost. Jecljaje govori: „Dragi gospod, prosim, prosim, rešite ljube mi stariše, ki po nedolžnem trpe! Uslišite mojo prošnjo!“

Nato je mož odšel. Čudno mu je bilo pri srcu, da še nikdar ne tako. Pobožni in zapuščeni otrok ga je omamil Tega dogodka ni mogel pozabiti. Kar je deklici obljubil, je tudi storil. Ker je bil važen član revolucijske stranke, posrečilo se mu je kmalu osvoboditi Julijine stariše.

Julija in njeni stariši so zopet uživali zlato svobodo. Zahvalili so se Bogu in Mariji za pomoč, in odslej so še raje molili rožni venec, čegar molitev je bila tako čudovito rešila.

* * *

Mili Slovenci! Po mestih in po deželi se v večernih urah tolikrat razlegajo v sijajnih in priprostitih družbah mile slovesne popevke. Prav, — privoščimo vam tega — le razlegajo naj se vam v veselje in

vam v izobrazbo — da so le poštene vsebine. — A sestre Slovenke in bratje Slovenci, verjemite tem besedam: Lepše pesmi je pa vendarle ni v večer, nego vam je skupna molitev rožnega venca pred vašim počitkom. Skozi vaša vrata in skozi vaša okna se razlega na ulico vun ginljiveje še kot je ktera si bodi vaših najvznešenejših popevek.

A. M.

Srednje šole, zlasti gimnaziji.

V srednje šole stopajo dijaki iz ljudskih šol, ter se potem poučujejo in pripravljajo za visoke šole. Pa tudi že iz gimnazijskih šol lahko prestopijo k različnim stanovom. Tako iz 4 šole v razne cerkvene redove, ali pa na vadnico in učiteljišče, kjer postanejo učitelji ljudskih šol. Iz 6. šole je dovoljen prestop v veterinarsko ali živinozdravniško šolo. Iz 8. šole dijaki lahko gredo k državnemu knjigovodstvu ali pa na pošto. Dijaku se pa po dovršeni maturi odpro vrata na vseučilišče in bogoslovje. — Na gimnaziju se predavajo razni predmeti, kakor veronauk, računstvo, naravoslovje, fizika, logika, psihologija, zemljepisje, zgodovina, zlasti pa razni jeziki: stari jeziki, to je grščina in latinščina ali klasični jeziki pa tudi novi jeziki, slovenski, nemški i. dr. Pouk in izobrazba je strogo znanstvena, torej so se take šole imenovala humanitarne. Pouk na realkah¹⁾ ali na rečnih šolah je bolj praktičen za vsakdanje, dejansko življenje. Tu se poučuje zlasti risanje, računstvo, fizika in drugi predmeti, v jeziki je pouk bolj splošen. Razloček mej gimnazijo in realko je precej velik. Neki artilerijski častnik, ki je bil tudi jurist, označuje razmerje takole: „Pri našem regimentu je bil tehnik, katerega je težko stalo pojem razlagati in definicijo sestaviti. In ako gimnazijalec prestopi na tehniko, lahko nadkriljuje druge tehnike vsled filozofične izobraženosti, ker hitreje dobiva pregled. — Zanimivo bode za mersikoga, da izve število učiteljskih moči. Leta 1897 je bilo v Avstriji na visokih šolah 1630 učiteljev, na srednjih šolah 5000; na vadnicah 1670, na ljudskih šolah 66.000 in na obrtno strokovnih šolah 6370. Dijakov je bilo na ljubljanskem velikem gimnaziju leta 1856 384, l. 1862 pa celo 673, notabene pod vodstvom Jan. Nečaseka, a leta 1863 pod Mitteisom le 617. Zdaj so pač tri gimnazije obsegajoče prav tiste šolske okraje; namreč veliki nemški gimnazij, slovenski gimnazij v Ljubljani, in novi veliki gimnazij v Kranju. Prvi je imel l. 1899 618 dijakov,²⁾ drugi 232, tretji pa 382, vse tri skupaj 1232 dijakov. Torej je zdaj še enkrat toliko gimnazijcev, kakor jih je bilo l. 1863. Vsem tem ne bo mogoče študij dovršiti in boljše službe dobiti. Leta 1855 se je oglasilo 175 dijakov za prvo šolo; izmed teh jih je pri vsprejemnem izpitu propadlo 40; in izmed onih 135 vsprejetih jih je naravnost to je *recta via* 38, to je 28%, prišlo v osmo šolo. V sedanji dobi pride jih le 11% v osmo šolo. Te številke glasno govoré in veliko povedo. Oni 40 propadli dijaki so potem šli k kmetijstvu, kupčijstvu, rokodelstvu in obrtništvu. Se ve, da jih je tudi izmej onih dijakov, ki so študirali gimnazij, v

poznejših razredih, precejšne število izstopilo radi slabega vspeha in so tvorili tako zvani učeni proletariat, postali so često vsakdanji pisarji-dinarji. Trkali so dostikrat kot službe iščoče osebnosti. A dandanes je vsprejemni izpit silno lahak, le malo dijakov je zavrženih, zato jih pa toliko več odleti v poznejših šolah. Nekateri že izstopijo v drugi ali tretji šoli; ti še večinoma postanejo kmetovalci, rokodelci i. dr. A če dijak iz 4. 5. 6. šole izostane, tak ne poprime več za ročno delo, jesti hoče že boljši kruh in iz teh se rekrutira sedanje zelo številno učeno postopništvo in to je veliko zlo sedanje družbe. In če je kje kaka boljša služba razpisana n. pr. kancelistova, precej je 20 in še več kompetentov. Po našem menenju naj bi se vsprejemni izpiti poostrili,³⁾ in potem se bo le zmanjšal učeni proletariat, zmanjšale pa se bodo tudi skrbi in stroški starišem in drugi stanovi n. pr. kmetijski, rokodelski in obrtniški bodo imeli dovolj naraščaja. Študije na gimnaziju so težke in stroški čedalje večji. Letos je na ljubljanskem velikem gimnaziju 71 dijakov delalo maturo ali zrelostni izpit; in dasi veronauk ni več predmet maturi, padlo je 20 dijakov. Kako težka je bila pač matura pred 30. ali 40. leti, ko so morali dijaki prav iz vseh tvarin, le iz filozofije ne delati mature. Neki dijak se je ves teden vsak dan po 4 ure učil veronauka za maturo. In vendar je takrat v primeri precej večje število dijakov naredilo maturo. Vse tišči v latinske šole, ni pa vsak dijak za te šole. Zato hočemo podati krščanskim starišem nekatera pojasnila glede potrebne sposobnosti dijakov. — Prvič mora biti dijak latinskih šol nadarjen, kajti te študije so težke in veliko zahtevajo profesorji od dijakov. O tej reči bodi merodajna izjava učitelja v ljudski šoli glede nadarjenosti dijakove. Sledeči izgled naj to pojasni. Duhovnik je nagovarjal stariše nekega dečka, ki se mu je videl pridren in nadarjen, naj ga dajo v latinske šole. Stariši, dasi niso bili imoviti, so v to dovolili. Dijak je študiral, pa je z veliko težavo prišel do pete šole. Postal je potem učitelj. Njegov učitelj v ljudski šoli pa je dejal: Zakajste ga dali v latinske šole, vsaj ni bil dovolj nadarjen. — Drugič mora dijak imeti veselje do učenja; nadarjenost sama ne zadostuje. In čemu dijaka siliti v latinske šole, ako se noče učiti; sila ni nikjer in nikoli mila. Ako se dijak noče učiti, naj ga dajo njegovi stariši učiti se kakega rokodelstva, obrti ali pa kmetijstva, in naj dela z rokami, in si tako služi svoj kruh. — Tretjič naj bo dijak lepega vedenja. Spriden dijak ni za šole, on bi le druge pohujševal, in iz šole bode izključen, kakor se često dogaja. — Četrta je treba za šolanje tudi zadostnih gmotnih pomočkov; kajti dandanes je visoka stanarina, draga je obleka, bukve sila drage in šolnina neprimerno visoka. Res je sicer, da se sprejemajo v Alojzijevišče, katero je ustanovil in bogato založil milostni škof Anton Alojzij Wolf, zelo nadarjeni in pridni sinovi revnih starišev zastonj ali pa tudi le za malo plačo. Tudi dobrotniki veliko storijo v prosep dijakov — n. pr. dijaške kuhinje. V Kranju pod vodstvom dr. Šavnika, c. kr. okr. zdravnika in dr. Perneta, gimn. profesorja, ona v Ljubljani, pod vodstvom kanonika Kalana; v Novem Mestu pod vodstvom gimn. kateheta Marinka. —

¹⁾ Realko obiskujejo dijaki bodoči inženirji, železnični uradniki, kupci in obrtniki.

²⁾ V šolskem letu 1900 se jih je sem vpisalo 665.

³⁾ Če tudi pade Peter ali Pavel, sin bogatašev ali beračev, sin imenitnih ali priprostih starišev.

Tudi gimnazijska vodstva v Kranju, v Ljubljani in v Novem Mestu naklanjajo dijakom obilne podpore iz podpornega zaklada in od prispevkov dijaških dobrotnikov. Mnogi dijaki dobivajo ustanove; se ve, da so to posebno pridni dijaki ali pa oni, ki so v sorodstvu z ustanovniki. Mora se reči, da se zdaj silno veliko stori v podporo dijakom, veliko več kakor pred desetletji. Vendar se starišem ni edino na te podpore zanašati. — Ko so se stariši odločili sina dati v šole, naj tudi gledajo na to, da mu preskrbijo dobro in primerno stanovanje. Stanovanje bodi zdravo za telo pa tudi ne sme biti nevarno za dušo. V tem oziru je bilo v prvi polovici tega stoletja v Ljubljani prav dobro preskrbljeno. Mestni magistrat se je zato zelo brigal in je pošiljal komisijo, ogledovat dijaška stanovanja, ali zadostujejo in odgovarjajo v vsakem oziru. Na čelu tej komisiji je bil g. J. Köstl, magistratni svetnik in oče št. Jakobskega župnika preč. g. Gustava Köstla. Pozneje se je to popolno opustilo. Zelo je želeti, da bi se po mestih, kjer so srednje šole, take komisije zopet oživile, ki bi pregledovale dijaška stanovanja. — Našle bi marsikatero neprimliko, škodljivo zdravju dijakov, pa tudi kvarljivega v moralnem oziru bi bilo odkriti. Kakor je bilo že prej omenjeno, deluje na srednjih šolah 5000 profesorjev. Od profesorjev zahteva država veliko znanstveno izobraženost v strokah, katere so si izvolili. To morajo dokazati pri jako strogih izpitih. Vrh tega morajo biti večji pedagogike in didaktike ter filozofije. In še le potem, ko se je vlada prepričala o njihovih moralnih in državljskih in patrijotičnih vrlinah, nastavljeni so po službah, kjer jim je mladina izročena v pouk in izgojo. Veliko si profesorji prizadevajo svojo stvarino ali predmet umljivo jasno in zanimivo razlagati. To pa se ne posreči vsakemu, dasi so vsi učeni, kajti po besedah sv. Pavla (I. Kor. 12, 2—11) „je enemu dano po Duhu govorenje modrosti, enemu pa govorenje učenosti po ravno tistem Duhu, enemu mnogoteri jeziki, enemu razlaganje govorov.“ — Posrečilo se bode učitelju umevno razlagati stvarino, kateremu je dano od sv. Duha; katerega naj za to prosimo po besedah sv. Jakoba apost. I, 5—6. „Ako pa kdo izmed vas potrebuje modrosti, naj je prosi od Boga, kateri daje vsem obilno in ne oponaša — in mu bo dana.“ — Tak mož je bil Jan Nečasek, vodija ljubljanske gimnazije do l. 1862. „Danica“ je že v št. 32. t. l. nekaj o njem omenila. Danes naj sledi obširnejše poročilo, da postavimo časten spominj temu možu, ki si je za Slovence nabral toliko zaslug. On je ljublj. gimnazij tako vodil, da se je dvignil glede števila in napredka dijakov do prvega v Avstriji. Bil je profesorjem vzoren vodija, dijakom pa skrben oče. Rast mu je bila sila visoka, postava ponosita. Obličje resno, a tudi milo. Bil je mož plemenitega značaja, katerega so profesorji respektirali (nekateri se ga celo bali), dijaki pa zelo spoštovali in ljubili. Predaval je dijakom logiko in psihologijo (dušeslovje), težko in samo ob sebi suhoparno stvarino. Nečasek je razlagal ta predmet tako umljivo, jasno, temeljito in ob enem tudi zanimivo, da so dijaki radi in pazno poslušali ter se že v šoli priučili skoraj vse stvarine. Njegov spomin bode blagoslovljen v Slovencih.

K začetku šolskega leta pa bodi učiteljem in učencem vodilo tale molitev sv. cerkve: „O Bog, ki

si srca vernih s razsvetljenjem sv. Duha učil, daj nam v ravno istem Duhu pravo umeti in vedno radovati se v njegovi tolažbi.“

Pridi sv. Duh, napolni srca svojih vernih in vžigaj v njih ogenj svoje ljubezni — tako se je molilo in pelo v začetnih Božjih službah za srednje šole tudi letos.

Župnik A. K.

Evharističen shod v Lurdu.

Od dne 7—11. avgusta se je sešel v Lurdu¹⁾ znamenit evharističen shod, to je shod v počeščenje Jezusovega presv. Rešnjega Telesa. Ta shod se je vršil pod predsedstvom kardinala in nadškofa iz Reimsa Langenieux ob vdeležbi mnogih drugih škofov in vpricho vernih raznih dežel in narodnosti Dne 7. je pri slovesnem vsprejemu, katerega se je udeležil tudi mestni zastop, kardinala pozdravil generalni vikariz iz Tarbes v ime bolnega tamošnjega milost. škofa. V rožnivenški cerkvi je bil potem blagoslov, pri katerem je kardinal sošlece nagovoril. Glede zborov in delovanja shoda to le posnamemo: V seji prvega odbora je bilo poročilo o vvedenju bratovščine najsv. zakramenta in večne molitve, in o evharističnem gibanju na Španskem. V tej seji se je predložila zasnova o mejnarodni zvezi za ponočno molitev pred sv. R. Telesom. V prvem občnem zboru je kardinal govoril o zborovanju v Jeruzalemu in o njega vspehu glede zedinjenja cerkva, kakor tudi o vplivu evharističnih naprav na krščanske narode. Smer in vsebina govora je bila ta: Le Marija in evharistija otmeta krščanske narode. — Prednik misijonarjev v Lurdu je poročal o češčenju sv. Rešnjega Telesa v Lurdu, kjer se leto in dan do 6 milijonov ljudi obhaja. — Pri drugem občnem zboru je poročal dr. med Boisarie, načelnik uradu za konstatiranje ali označenje čudežnih ozdravljenj v Lurdu, o evharističnih sprevodih v Lurdu. Omenjal je čudovitega dejstva, da se jih pri evharističnih procesijah v Lurdu 60—100 čudovito ozdravi. Prednik kapelanov bazilike Srca Jezusovega na Montmartre v Parizu je razlagal nauk o evharističnem presv. srcu Jezusovem; kateri nauk je že generalni superjor evharistincev dogmatično vtém-ljil, dokazuje opravičenost tega izraza. — V tretjem občnem zboru je govoril general evharistincev o vpeljavi pravde za blaženstvo očeta Eymar, ustanovnika te kongregacije. Omeniti nam je še poročila o evharistični pobožnosti na univerzah, o sv. maši v slovo rekrutom in vpoklicanim odpuštnikom ter rezervistom²⁾; in o evharistični ikonografiji. Svetovale so se tu take podobe, ki so cerkvenega duha in umetne ob enem. Francoske podobice grede namreč večkrat bolj na čut, nego na vero. Priporočalo se je tudi splošnje petje

¹⁾ Iz tega članka bodo bralci »Zg. Danice« nekoliko izvedeli o slovečem Lurdu, kamor se je 21. avg. podal na božjo pot bogoslovec g. J. Miklavčič iz Škofje Loke, ki bode tudi izvestno o tem romanju kaj poročal v »Zg. Danici«.

²⁾ Jako koristno je, ako se sv. maša daruje za take vojake in ako ti še pred odhodom prejmejo sv. zakramente; kajti čakajo je razne nevarnosti dušne in telesne; in orestati jim bode veliko nepriilik in boriti se jim bode z mnogimi težavami. Vse to se bode vojakom dobro izšlo, ako bodo pred odhodom slušali sveto mašo in prejeli sv. zakramente. Naj bi se tega poprijeli slovenski mladeniči, kakor so tako tudi že storili v mokronoški župniji.

po cerkvah tako da ljudje pojo v svojem materinem jeziku. — Vrhunec sijaja in venec kongresu pa je bila procesija dne 10. sept. na večer. Sv. Rešnje Telo je bilo postavljeno na vozu nalašč za to narejenem; na vozu je bil krasen tabernakelj, preoblečen z belo svilo, platnom in dragocenim vezanjem. Nad tabernakeljnom je stal lep nebes. V voz so bili vpreženi štirje konji. Na vozu pa je klečal pred Najsvetejšim kardinal Langenieux v belem pluvijalu z dvema levitoma.³⁾ 15 škofov, veliko prelatov in brezštevilno ljudstva je sledilo peš. Po končanem sprevedu se je začela nočna pobožnost. Pred polnočjo je imel škof iz Aira veliko mašo. potem je pridigal škof iz Cahorsa o novih litanijah Jezusovega Srca. Ko je vprašal ljudi: „Ali hočete, da naj bode srce Jezusovo kralj in središče vašim srcem?“ zaklicala je ta množica soglasno: „Srce Jezusovo, kralj in središče naših src, usmili se nas.“ Dne 11. avgusta ob 11. uri dopoldne je bila za sklep velika maša in zadnji kardinalov govor. — Ta kongres je bil veliko zmagoslavje Izveličarja, ki je skrit v najsvetejšem zakramentu.

Župnik A. K.

Junaška ljubezen do starišev.

Nele po deželi, pod borno, slamnato streho, ampak tudi v velikih mestih pogosto glad in revščina morita bedno človeštvo. Tako je prišla nedavno v razkošnem mestu Dunaju postarana dvojica v hude stiske. Nju vrla hčerka preživila je sicer s skromno svojo plačo ljubljene stariše; a tudi ta vir je nenadoma usahnil. Tvrdka, kjer je delala hčerka, je prenehala z delom, in tako je bilo mnogo delalcev brez dela, pa tudi brez plače.

Kako se je krčilo zlato srce uboge deklice, ko je stopala z žalostno vestjo proti domovju dragih, po starosti že tako oslabelih starišev. — Kje naj dobi denarja, da kupi živeža in drva za mrzle zimske večere. Pa, čemu te kite na glavi, za katere so jo zavidale njene tovarišice. Slišala je, da neke vrste kupci take lase drago plačujejo. Sklep je hitro storjen, pogumno stopi v bogato prodajalnico. — Za nekaj trenutkov stopi veselega obraza zopet na ulico. Kdo bi bil mislil, da je nosila na glavi tako dragocenost!? „Hvala Bogu, za nekaj dni se bodemo že preživili, potem pa dobim zopet kje službo.“ Šla je uprav mimo pekarja. Prijetni vonj ji udari v nos; ne more se premagati. Stopi noter in kupi mehkega in tečnega kruha. S tem zakladom hiti proti domu —

A čas hitro beži. Denar je pošel, službe še nobene — ubogi oče, uboga mati. Kako drhti hčeri srce pri pogledu iskreno ljubljenih starišev. Stradati ne smejo — a kje najti pomoči, kje dobiti denar. Razne misli se ji pode po glavi, skoro se je hoče lotiti obup.

³⁾ Nekaj enacega je bilo običajno v Rimu pred l. 1870; to je tedaj, ko je bil papež še svetni vladar. Takrat se je procesija sv. Rešnjega Telesa z velikim sijajem in bliščem vršila po trgih in ulicah rimskega mesta. Štirje korenjaki so nosili nosilnico, na kateri so sv. oče, papež-kralj, klečali pred Najsvetejšim. Krasen prizor! A kako žalostno je zdaj tam v Rimu Niti procesije v Rimu ni več! Le v cerkvah samih se opravlja božja služba. Na trgih in v ulicah pa vlada smrtna tišina in grobna tihota. — Koliko srečnejši smo pač mi Slovenci, ki moremo tudi zunaj cerkve obhajati božjo službo in te lepe sprevede. — Molimo za sv. cerkev, da bi kmalu dobila prostost, in da bi rešena bila okov in nasilstva, pod katerim izdihuje sv. stolica v Rimu že 29 let

Ozre se na okrog, oko ji zastane na steni, kjer je viselo razpelo Križanega. Pri pogledu na križ se umiri njena duša. Nova misel ji šine v glavo. Vstane, nekoliko pomišlja — „pojdem,“ — srčno stopi k steni, kjer je viselo ogrinjalo, vrže je okoli ram in že stoji pri vratih. „Hvala Bogu, da ni očeta in matere v sobi, ona tega ne smeta izvedeti. Predno me pogrešijo, sem morda že zopet tukaj. Le hitro naprej!“

Lahkih nog je hitela mladenka po gostih ulicah. Drdrale so mimo nje kočije, srečavali so jo bogati gospodje in šopirne gospe, a kdo se meni za ubogo delalko.

V njenem srcu pa je tako gorko — a misli so ji pri stariših. Predno se dobro zave, že stoji pred hišo, kamor je bil namenjen nje korak. Pogleda kvišku, bere svitle, rumenkaste črke — „N. N. zobom zdravnik.“ —

Stopi v vežo in po stopnicah navzgor. Kako ji bije srce. Zvedela je bila, da neki sloviti zobozdravnik na Dunaju prednje zobe zelo drago plačuje. Za vsak zob plača 30 gl.; toda le pod pogojem, da ga sam izruje. A ona pa je imela tako lepe zobe. Kakor nanizani biseri zasvetili so se med rudečimi ustnicami, kadar se je radostno smejala. — In k onemu zobozdravniku je torej prišla. Ko pa je mož slišal, zakaj hoče žrtvovati junaška deklica svoje bele zobe, bil je ginjen do solz. Pustil ji je lepe zobe, a v roko ji je stisnil — stotak —. Lep denar! Kako ji je plavalo srce v veselju in radosti, kakor lahkonoga srnica je hitela k svojim starišem. — Sedaj pa je konec bedi in revji, o kako jim bo lahko postregla s toliko svoto. Toda to še ni bilo zadosti. — Dan pozneje stopi v borno sobico drago opravljen, mlad gospod. Bil je omenjeni zdravnik. Smehljajočega, vedrega obraza stopi k starišem, poda jim roko in zasnuje — hčerko — rekoč: „Takega bisera bi si želel v zakonu“

lc. B.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva.

Nameni za mesec oktober 1899.

(Spis potrjen in blagoslovljen od sv. Očeta.)

a) Glavni namen:

Vincencijeva družba.

b) Posebni nameni:

6.) **Sv. Brunon.** Kartuzijanski red. Duh samozatajevanja in pokore. Naraščaj redovnikov. Indijski misijoni.

7.) **Sv. Tajda, spokornica.** Rešilni zavodi in sirotišnice. Ženska mladina v nevarnosti. Milost stanovitnosti pri spreobrnjenicih

8.) **Praznik materinstva naše ljube Gospe.** Zaupanje v materinsko ljubezen Marijino. Marijanske kongregacije. Več krščanskih mater v stiskah.

9.) **Sv. Ludovik Bertrančski.** Dominikanski red. Katoliški apologeti in profesorji na vseučiliščih. Obvarovanje akad. mladine pred dvobojevanjem in nravno pokvarjenostjo. Hvaležnost za dobro letino.

10.) **Sv. Frančišek Borgijski.** Družba Jezusova. Spoštovanje do najsvetejšega zakramenta in sprava za božje rope. Krščansko življenje na dvorih.

11.) **Sv. Placidija, devica.** Obvarovanje mladeniške nedolžnosti v mnogih nevarnostih. Slaba znanja. Posli v slabih tovarišijah.

12.) **Sv. Maksimilijan, škof.** Avstrijski škofje. Ohranjenje katoliške vere in odkleno zagovarjanje pravic svete cerkve.

N.

Zahvala:

Prijetno dolžnost imam, da se v »Danici«, kakor sem obljubila, bli Devici Mariji srčno zahvaljujem, ker sem bila na njeno priprošnjo rešena hude stiske.

Marijina hči iz Idrije.

Raznoterosti.

Prof. o. Ladislav Hrcvat. »Zg. Danica«, ki mora posebno še povdarjati važnost slovenskega šolstva in ki mora posebno še zidati na temeljito poučevano mladino, naš up in našo prihodnost — prisrčno čestita velikemu učitelju našega naroda o. Ladislavu ob njega zlati sv. maši.

Siba potresa 18. septembra prvi dan šolskega l. 1899—1900. je zazibal Ljubljano in okolico zj dosti občuten potresni sunek. Bil je izmed hujših od Vel. noči 1895. Kakor nalašč so zato učiteljstvu in pa učencem do dna duše segle ob maši k svetemu Dubu glasno pevane besede: »Prosimo te, Gospod... zemljo — ki jo čutimo, da se trese vsled naših pregreh — utrdi svojo višnjo močijo; potem bodo srca umrlikov spoznala, kako te šibe ob tvojem gnjevu nastajajo in kako ob tvojem usmilstvu ginjevajo« — to dokazujejo, kako tudi veda obubožana stoče ob takih nam povse nejasnih prikaznih in v prahu svoje ničnosti prosi Vsevladarja v nebesih: »Smili se nas!« Ta potres se je čutil tudi po Gorenskem. — 30 sept. zvečer se je sopen treslo v mengiški okolici.

»Slovenska krščanska ženska zveza v Ljubljani« je praznovala nedeljo, 24. sept., v »Kat. domu« svoj ustanovni shod. Začasna predsednica gospa Manfreda je poročala o naporih pripravljalnega odbora. Krščanska zveza hoče podpore domačemu obrtu in domačim obrtnikom; vplivati hoče na vzgojo naše mladine; to zahteva, da bodi slovenski jezik vladajoč v ljubljanskih rodbinah; potrebo javne knjižnice povdarja in v rodbinah ter v javnosti hoče gojiti krščansko življenje. Da se doseže vse to, mora »Zveza« podpirati dobre časopise. V dolgem govoru je pri tem shodu razpravljajl dr. Evgen Lampe, kakošnega pomena da bode ženska organizacija v Ljubljani. Ker se je shod uklonil knežškofu Jegliču, odgovoril je tudi on prisrčno to svoje vere se zavedajoče ljubljansko ženstvo pozdravljajoč.

Dvorni zvonar Albert Samassa je praznoval nedeljo, 1. t. m., svojo delalsko petdesetletnico. Z vso svojo družino in z vsim delalskim osebjem se je udeležil ob 10. zahvalne božje službe v cerkvi sv. Florijana. Po sv. maši je nagovoril pred kipom svojega očeta, zvonarja Antona, v »Zvonarni« stoječ svojih nad 100 delalcev. Njihovo zvestobo je očitno pohvalil in izjavil, da je na nje ponosen. Ko je l. 1849. nastopil kot praktikant v tovarni svojega očeta,

delalo je pri njega očetu le 8 oseb. Konečno se je poslovil od svojih delalcev in od svojega polstoletnega naporovanja ter je izročil tovarno sinu Maksu. Naj bi tudi sin — livajoč zvonove, Bogu v čast — hodil tisto verno pot, ki je oče ni zgrešil nikoli.

Katoliki v Sarajevu. Število katolikov se je v zadnjem času v Sarajevu zelo namnožilo. Do sedaj so imeli v občinskem zboru po razmerju svojega števila mohamedanci 12 zastopnikov, pravoslavni 6, katoliki 3 in judje 3. Po zadnjem ljudskem štetju v Sarajevu pa je katolikov še »nkrat več nego pravoslavnih, namreč 12.000. Katoliki zabtavajo za prihodnje občinske volitve, da se radi tega pomnoži tudi število njih zastopnikov.

J P—r.

70 let mašništva je doživel 4. sept. 1829 l. posvečeni veliki župnik Ernest Axmann, župnikujoč v Gurschdorfu, v tistem oddelku vratislavške škofije na Šlezijem, ki je pod našim cesarjem. Dne 4 sept. t. l. je povratku svojega 70. dne mašniškega posvečenja v spominj opravil slovesno Božjo službo v svoji župnijski cerkvi, kjer je 93letni starček še vselej aktiven župnik. To je bila torej njegova druga demantna sveta maša, ali kristalna nova maša. Pač redka dogodba, ki jej vsaj v takih razmerah ne vemo vrstnice. Pridigat mu je prišel sam njega dušni pastir, knežškof kardinal Kopp. Bil je po cerkvenem opraviu podvojnati demantnik Axmann z njega duhovnim spremstvom tudi obmizni kardinalov gost v škofijski graščini Ivanja Gora pri Javorniku. Slavljenju nazdravljajoč je kardinal koncem prebral telegram dunajske papeževe nuncijature starčka tega obvestujoč, da ga je imenoval sv. oče Leon XIII. ob tej priliki svojim tajnim komornikom.

Kje je zemlja? Pruski kralj Friderik je večkrat obiskaval šole, da se je prepričal, kako se je otroci poučujejo. Nekoč izve, da v neki vaški šoli poučuje odslužen vojak in, kakor se mu je povedalo, zelo slabo. Poda se v imenovano šolo pouk nadzorovat. Učitelj, nekdanji dragonec, ki je svojega najvišjega poveljnika takoj spoznal, pozdravi vojaško. »Ne dajte se motiti; nadaljujte, kakor bi me ne bilo tu,« ukaže kralj. Učil je uprav zemljepisje. »M hec, kje je naša vas?« vpraša učitelj. — »Na Pruskem.« — »In kje je Prusko?« — »Na Nemškem.« — »In kje je Nemčija?« — »V Evropi« odgovarja spretno Mihec. — »Prav,« pohvali ga učitelj; »povej pa še, kje je pa Evropa?« — »Na zemlji.« — »Ali pa tudi veš, kje je zemlja?« seže kralj v besedo. Mihec malo pomisli. Oko se mu sveti. Pogumno odgovori: »Zemlja je pa v božji roki.« — »Dobro, prav dobro,« pritrdi mu zadovoljno kralj, stisne staremu vojaku roko in odide. In veteran je ostal vaški učitelj do smrti.

Kapelan Josip Pluntarič.

Dobrotni darovi.

Za kruhe sv. Antona: G. Marija Oblak v Škofiji Loki, 1 gld. M. J. 1 krono.

Za sv. Očeta: G. Marija Oblak v Škofiji Loki 2 gld.

Za družbo sv. Cirila in Metoda: Besniški kurat č. g. Fr. Seraf. Pokoren 5 gld., — Sl. hranilna in posojilna v Besnici 5 gld.

Za sv. Detinstvo: M. K. 1 gld. 5 kr.